

Achter pagina.

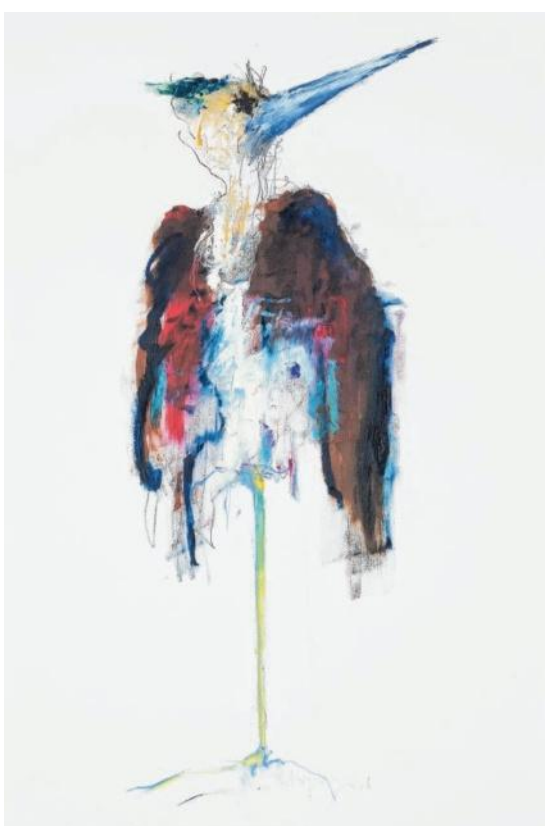
DIEREN

De vogels die ten onrechte niet bestaan

Kester Freriks bezocht een kijkhut voor verzonden vogels.

Boven: **Napolitaan** (*Voce napholieatheamus*). Zingt altijd van open zitplaats, een zeer melodieuze van hoog naar laag gaande melodie. Links: Zomp (*Wiegus lourdes*) Roept tijdens jaarlijkse balts een zwaar, verrekend 'zoemp-zoemp', maakt zeer treurige indruk.

Duitse Reiger (*Ariër stannus gigantus*) Wordt vaak 'marcherend' waargenomen langs sloten en vaarten.

Door de verrekijkers in de vogelkijkhut zie je geen echte vogels, de lenzen zijn zwart gecoat. De vogels die je wel kunt zien, verscholen tussen het riet of drijvend op het water, hebben namen als Zomp, Engelse Jan, Napolitaan, Waals Mannetje, Schotse Nachtduif of Schemeraar. Net als in een echte kijkhut staan de illustratie, Nederlandse en Latijnse naam, kenmerken en gedrag afgebeeld op posters. Zo heet de Zomp in het Latijn *Wiegus lourdes* en is het een „uiterst lelijke, plumpe bewoner van uitgestrekte, vochtige veengronden”. Bij confrontatie „houdt de Zomp zich dood door ineen te zijgen”.

Hier zijn we in het natuurgebied de Rottige Meente vlakbij operadorp Spanga in Friesland. Kunstenaar O.C. Hooymeijer bouwde aan het voetpad tussen uitgestrekte petgaten en veenaafgravingen de *Kijkhut voor de niet-bestaande Vogels*. Eerder, in 2016, publiceerde hij *De kleine gids voor de niet-bestaande vogels van Europa*, een ironische en vooral vrolijke gids vol verzonden vogels, tekeningen, wetenswaardigheden en vogelwijsheden. De uit hout opgetrokken hut is gebouwd als een echte vogelhut met kijkgaten, een kleine bibliotheek met natuurvogelboeken en de namen van bekende vogelaars in de draagbalken, onder wie Jac. P. Thijsse, Koos van Zomeren en Marianne Thieme. De Friese vogelgids *Fügels* laat de echte soorten zien, maar daar komen we

niet voor. Hooymeijers inspiratie ligt bij de waarnemingen van niet-bestaande vogels die cabaretier Toon Hermans deed met de Roepie Roepie, Kroe en Poelifinario. Op een tafeltje ligt het gastenboek waarin bezoekers hun waarnemingen kunnen noteren. Hooymeijers fantasie werkt aanstekelijk, zo blijkt uit de teksten: „We zagen Steenkrent en Zomp overdag paren.” En over de Wulpse Raamvogel: „Meermaals aangetroffen in drukbezochte straten met verlichte raampartijen.”

De kracht van Hooymeijers vogelkijkhut ligt in de overtuiging, waarmee hij de fantasievogels presenteert. Alles klopt. De wetenschappelijke namen, beschrijvingen van specifiek gedrag en bijzondere kenmerken. Dit is bijvoorbeeld de Duitse Reiger: „Grote, met messcherpe snavel uitgeruste vogel. Vooral zomergast langs de kust, waar hij vaak met vele soortgenoten neerstrijkt om kuilen te graven waar zij dagen in rusten, als zij niet op jacht zijn.” Het is verleidelijk eindeloos te citeren uit Hooymeijers waarnemingen. Door zijn ogen zien we zelfs lichtschuwe soorten als de Nachtvrees en nieuwe soorten die door opwarming van de aarde eens in het Friese Spanga zullen arriveren, zoals Visgriiper en Brillhoen. Hij noemt deze vogels 'Kanshebbers voor de Toekomst'.

Inl: ochooymeijer.nl

IKJE

Brocante

Voor mij een echtpaar waarvan duidelijk de man mee moest. „Karel, kijk toch eens, je moeder had dit ook.” Karel knikt. Zo gaat het door. Ik blijf er geboeid achter lopen. Een mooi ledikant. „Wat vind je dan hiervan?” „Het ligt eraan met wie je erin ligt”, zegt Karel vol overtuiging.

Lotte Aukema

Lezers zijn de auteur van deze rubriek. Een Ikje is een persoonlijke ervaring of anekdote in maximaal 120 woorden. Insturen via ikje@nrc.nl